

හල්ලාටික ජාතකය

තවද එක්සමයෙක්හි සකලලෝක සන්නිවාස නෛක සුරා සුර වක්‍රමස්තකොත්කුංග පද්මායමාන මානනීය පද්මා ඇති අප බුදුරජාණන් වහන්සේ නදුනුයන් වැනි ජේතවනාරාමයෙහි ආර්ය බ්‍රහ්මවිහරණයෙන් දවස යවමින්වැඩ වසන සේක. මේ වික්‍රලාස ජාතකය හල්ලාටි ජාතකය මල්ලිකා දේවීන් අරහයා වදාළ සේක

මල්ලිකා දේවීන්ට වනාහි එක් දවසක් රජ්ජුරුවන් හා සමඟ ශාසනයෙහි පැවති පොරක් නිසා ධබරයක් වූයේය. රජ්ජුරුවෝ කිපී නැවත ඒ දේවීන් හා නොලත්වූය. එකෙනෙහි මල්ලිකා දේවිය තුමු රජ්ජුරුවන් මා කෙරෙහි කිපී නියාව බුදුහු නොදන්නා සේකැයි සිතූහ. මුත් සිතූ සිත දන්නා බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවෙනි දවස් හික්ෂු සංඝයා වහන්සේ පරිවරන ලදුව මහත් වූ බුදු සිරිත් දිලියමින් පිඬුසිඟා වන්සේක ක්‍රමයෙන් රජ්ජුරුවන්ගේ මාලිගා දොරකඩට වන්සේක. රජ්ජුරුවෝ ඒ ඉදිරියට අවුත් පාත්‍රය ගෙන ශාස්තෘවූ තිලෝගුරු බුදු රජාණන් වහන්සේ ප්‍රාසාදයේ මතු මහල් තලයට වඩා ගෙන ගොස් සිංහාසන මස්තකයෙහි වඩා හිඳුවා හික්ෂුන් වහන්සේත් පිළිවළින්වඩා හිඳුවා දක්ෂිණෝදයකදී මදුර වූ අන්තපානයන් වළදවා හක්කෘතෘයාවසානයෙහි රජ්ජුරුවෝ එකත්පස්ව උන්නාහ. එකෙනෙහි බුදුහු කීමෙක්ද මහ රජ මල්ලිකා දේවීන් නුදුටුවෝ වනැයි වදාරා ස්වාමිනී ඕ තොමෝ තමාගේ ඉසිරුමදෙන් මත්ව ඇවිදිනියයි රජ්ජුරුවන් කී කල්හි කීමෙක්ද මහ රජ තෙපි පෙර කී දුරු යෝනියෙහි ඉපිද පවා එක් දවසක් කින්තරාංගනාවගෙන් වෙන්ව විදි විරහ දුක් සිතමින් සත් සියයක් හවුරුදු අඩා වැලප ඇද්දෙහි වී දැයි වදාරා ඒ රජ්ජුරුවන් විසිනුත් ස්වාමිනී බුදුරජාණන් වහන්ස පෙර මා කිඳුරුව ඉපද එක රැයක් වූ විශෝ දුක සිතා ඇඬු පරිදි කෙසේදැයි වදාලහොත් යහපතැයි ආරාධිත වූ සේක ඉකුත් දක්වා වදාරා සේක.

ඒ කෙසේද යතහොත්

යටගිය දවස බරණැස් නුවර හල්ලාටික රජෙක් දසරාජ දහමින් රජ කරනුයේ එකදවසක වනයේ ඇවිද උළුපැලහු මෘගමාංශය හා මී අනුභවකොට ඇවිදිමිය යන සිතින් සනිටුහන් ඇතියේ රාජ්‍යය අමාත්‍යයන්ට පවා දී පඤ්ඤාධි සන්නඔව ඉතා හික්ෂුණු කීණබල්ලන් විසින් පිරිවරණ ලදුයේ නුවරින් නික්ම ක්‍රමයෙන් හිමාල වනයට වැද හිමවතින් වැටුනු ගංගා අනුව උඩුගම්බලායනුයේ යා නොහැකි දුර්ගස්ථානයකදී එම ගඟට වැටිණුණු කුඩා ගඟක් බැස ඒ අනුසාරයෙන් ගං වැල්ලෙහි ගොස් මුවන් හා උරුන් මරාගෙන අගුරු පැලහු මස් අනුභව කෙරෙමින් උත්සව තිබෙන රමයවුණි වනාහි සකටවැද ඒ ඒ දිගින් වැටෙන ගඟල් ඇලි හා ගිරිකුළු සියන් බල බලා විස්ම පත්ව සිටියේය. ඒ සිත් කළු වූ ගඟතෙමේද වතුර ආ කල තනමතු පමණ දියගලා යන්නේය. සෙසු කල දනපමණ දිය යන්නේය. අනෙක ප්‍රකාර වූ මස් කැලන් හා ඉදුඹුවන් ආදී ජලතල සත්වයන් හා හංස වක්‍රවකාදී පක්ෂිහුත් සැරහෙන්නාහ. නැවත ඉඳුනිල් වූ දිය කෙලවර රිදීපට හැඳුලුවාමෙන් සුදුවැලි තලාවෝ දෙපස වොරජනාහ, මෙම ගඟ දෙතෙරෙහි මල් බරින් පළු බරින් නැමී සිටිනා අතු පතර ඇති අනේකවිධ වූ තුරු සමූහයෝ දෙවියන් හා වන දෙවිදුන් මනනෙන් පොළඹමින් සැදී සිටියාහ. ඒ මල් මුවරද රැස්බි මත් වූ බමර ගණද සුපක් මී අඹ තුඩුලා මත්ව කෙළිනා කොවුල් සන නෙයෙක් පුෂ්ප රසයෙන් එල රසයෙන් මත්ව රැවුපිලි රැවු දෙමින් තුරු හිසට හඬා බස්නා ජීවං ජීවක සැලලිහිණි ගිරා බොකල යනාදී පක්ෂින්ගෙන් ගැවසුනේය. මධ්‍යන්ත කාලයෙහි තුරු සෙවනැලි යට වැලිතලායෙහි ලැඟුම් ගෙන සිටිනා නොයෙක් මෘගජාතීන්ගෙන් සිත් කලුය. මෙසේ ක්‍රාමදේවයා හට සරහන ලද ආපන භූමියක් වැනි වූ හේමවන නම් ගංතෙරෙහි කිඳුරෝ දෙන්නෙක් ඔවුනොවුන් වැලඳ සිඹසනහා අනේකප්‍රකාර විලාපකියා එඬන්නාහ, වල පිනාහ ඒ කෙණෙහි ඒ හල්ලාටික රජ්ජුරුවෝ හේමවන නම් ගඟ ඔස්සෙහි ගදමහත්පවුට නැගෙනුයේ එ වැලප සිඹ සනහා හඩන කිඳුරා හා කිඳුරංගනා දැක මේ කින්තර යුගලය මෙපරිද්දෙන් හඬනුයේ කවර කාරණයක්දැයි පිලිවිසිණි සිතා තමා හා කැට්ට එන බල්ලන් මුණ බලා මදක් අසුරුසන් දුයේය. එකෙනෙහි සුසික්ෂිත වූ හෙයින්ම වැඩි ගිය බල්ලෝ ඒ සලකුණෙන් ලැගහොත්තාහුය. ඒ රජ තෙම ඔවුනොවුන් නිසොල්මන්ව ලීගත් නියාව දැන දුන්න හා ඊ කටුව ද සෙසු ආයුධයන්ද සිටියා වූ රුක මුල වතුරුවා සෙමෙන් සෙමෙන් පියවර තබමින් ඒ කින්තර මිටුනය ස්වාමී පයට ගොස් කුමක් නිසා තොපි ඔවු නොවුන් වැලඳගෙන ඇඬුයැයි විචාරන හල්ලාටික රජ තෙම කියනුයේ කිඳුරෙහි මේ හේමවන වූ ගංගා තීරයෙහි මෙසේ වූ වසන්ත කාලයෙහි මෙබඳු රමණියවූ වැලි තලාවෙහි මෙබඳු මල්පල්ලෙන් සැදුණු වන ස්ත්‍රී තොපි දෙදෙනම නොසතුටු සිත් ඇතියාවූ ඔවුනොවුන් වැලඳ ගෙන ඉලව ගන්නවුන් මෙන් විටක හඬව විටක කෙළිමින් සෙමින් හිඳුවා මේ කවර කාරණයක් දැයි විචාරණ තවද කිඳුරෙහි තොප දෙදෙනම යොවුන් පත් ස්ත්‍රීන්ගේ රූපශ්‍රී පරදවන විලස්ඇතියාව මෙබඳු රූපශ්‍රීන් ඇති මිනිසුන්ගෙන් යම්තම හේදයක් ඇති තොපට මිනිස් ලොව සත්වයෝ කෙසේ බැවහාර කෙරෙද්දැයි විචාලේය. රජ්ජුරුවන්ගේ බස් අසා කිඳුරු

තෙම වකිතව මුවෙන් නොබැන උන්නේයි, කිඳුරංගනා තොම රජ්ජුරුවන් හා සමග කථා කරන්නේ රජ්ජුරුවෙහි සුපුස්පිතවූ මලින් ගැවසී ගත් මේ මලාවන නම් පර්වතයද පඬුරක නම් පර්වතයද විකුකුටනම් පර්වතයද සිහිල් මදුර පැන් හඩාබස්නා දොළින් හා නදී ආදීන්ද යන මේ ස්ථානයෙන් අසවල් තැනට සැප නොවීදුම්භය යන තැනෙක් නැත්තේය. අප මිනිසුන් බඳු වූ රූ ඇති පමණක් විනා තිරිසන්ව විනා කිඳුරෝයැයි මිනිස් ලොව සත්වයෝ කියන්නාහයි කිව ඉක්බිති හල්ලාටික නම් රජ තෙම පිලිවදන් දෙනුයේ කිම් පුරුෂයෙහි තෙපි දෙදෙන බොහෝ අවුලා මූලාවෙක ගැසී දුක්විදපුකෙනෙකුන් මෙන් විටක කිඳුර තෙම කින්නරාව වැළඳ ගෙන හඬන්නේයැයි කිසිවිටෙක කින්නරාංගනා තෙම කිඳුරා වැළඳ ගෙන හඬන්නීයැයි මේපරිද්දෙන් ඒ ඝණ ඝණයෙහි වැලපුව සෝක කරව කීමෙක්ද විදි දුක් සිතා ඉදිරියේ වන දුක් සිතා හඬවදැයි විවාළේය.

එකෙණෙහි කින්නරාඛගනාතොම රජ්ජුරුවෙහි තොප කී පරිද්දෙන්ම විදිදුක් සිතායයි කියාත් කයහැක්කේය. ඉදිරියෙහි එසේවූ දුකක් පැමිණියේ නම් නපුරැයි යන සිතින් තැවෙන හෙයින් ඉදිරියේ සිතා අඬනියි කියහැක්කියි කාරණාකියන්නැයි සබඳ පුරුෂයාණෙහි පෙර එක් දවෙසක රාත්‍රියෙහි ඔහු නොවුන්නොමැතිකැවෑම ඝණ ඝණයෙහි දුර දකිමින් ඔවුනොවුන් සිතින් සලකමින් විශෝවින් රැයක්සැලසී ගියේනම් කෙසේ ඒ දුක් ඉවසමෝදැයි ඉදිරි සිතාත් අඬන්නම්හ, එබැවින්විදි දුක් සිතාත් ඉදිරියෙහි දුකෙන් වෙදෝහෝයි යන හයින් හඬම්හයි කියා සාධාග්‍රහයෙහි උන්නීය නැවත ඊට කාරණා පිළිවිස්නා රජතෙම සබඳ කිම් පුරුෂයාණෙහි යම් එක රාත්‍රියෙහි විශෝවට පැමිණ තැවෙමින් එතැන් පටන් නැසී ගිය සම්පතකට සෝකකරණ ලද්දක් මෙන් ද දෙමව්පියන් මලහයි සෝක ගෙණ හඬනකලක් පරිද්දෙන්ඉතා බැගැපත්ව තෙපි දෙදෙනම හඬව මනුෂයන්ට බඳ ආකාර ඇති තිඳු රකී එක් රාත්‍රියෙහි විශෝවූයේ කුමක් නිසාදැයි කාරණා විවාළේය.

ඉක්බිති විශෝ වූ පරිදි කියන්නාවූ කින්නරාඛගනාතොම එම්බා රජ්ජුරුවෙහි මේ වෙග වූ ජලප්‍රවාහන ඇති දෙතෙර සිට නොයෙක් තුරුපෙල ඇති යම් මේ ගංගාවක් තෙපි දකුද මෙසේවූ වර්ෂාකාලයෙහි රමාවූ පර්වත සඵල යෙහි සිරිවිද සවස් වෙලෙහි ගඟින් එතරව මාගේ වල්හතෙමා පසුපස්සේ එහි සිතා එකවර ගියේය. මම වනාහි මොවුන් එතරවූ නියාව නොදැන මල්යහන්අකුට සැතපී සැප විදිනා පිණිස පිපීගියාහු අගුණ මල්ද පිපී කැණහිල්මල්ද රන්වන් හල්මලින් නිති ඉද්දමල්ද නොහොත් යොහොඹුමල්ද කඩන්ට වන්මී, කුමක්නිසාද නොහොත් මාගේ වල්හයාත් මල්පැළඳ මලින් සැරහෙන්නේය, මමත් මල්පැළඳ මල් රොන් පියයුරෙහි තවරා මොවුන්ට ගැගෙමී, මල් බඳිනා නිසා පසුවීමී, තවද මේ අකාල මේසය නිසා මේ ඇසිල්ලෙහි වතුර එයි යන්නාක් නොදැනුනු හෙයින් මාගේ වල්ලහයාත් මල්සුවදින් සැරහී සැපවිදුම්භයි යන ලෝභයෙන් මේ වනහිස පිපුණු රත්කරවූ මල්ද එරහන්ද හෙවත් ඇසල මල්ද නිකමල්ද පලොල් මල්ද කඩනුයෙන් මදක් පමාවීමී

තවද රජ්ජුරුවෙහි එම දවස් සුපිපී මල් ගස්වලින් නොමදකොට මල්බිදිනෙමී මෙයින් මල්වඩම් ගොතා මාගේ වල්ලහයාත් පළඳවා මමත් පැළඳමල් යහනෙහි සැතපී මේ මලින් අඬමුකුලුමලු ගෙණ මුතුහර ලෙසින් අමුනා මාගේ ස්වාමීහුත් පළඳවා මමත් මුතුහර ලෙසින් පළඳිමී ඉදිරියෙහි විදිනාසැප පිණිස ලෝභයෙන් මල්බිදින්නට පසුවීමී, එබැවින් රජ්ජුරුවෙහි අප සැරසෙන්නාහු පුෂ්පාහරණයට කිනිහිරිමල් රත්රන් වියයලා පලුදල අක්ම පියුම්රාමිණිවිය, නිකමල්මට මුක්ත එල විය. මෙපරිද්දෙන් පුෂ්පාහරණයෙන් සැරහී සැපවිදිම්භ, මම වනාහි කලුවැල් සදන්හර මේ ගඟ හස්ත ගල තෙලෙහි ගහා එකෙණෙහි කාමයෙන් මත් වූ මාගේ වල්ලහයාත් සියලග සඳුන් කරවා සුරක්තවූ අඛගප්‍රත්‍යාඛග ඇතිවහිදිනේය. මමත් පියවුරු සගලෙහි රත්සඳුන් තවරා මලින් සැරහී රජසිරිහා සමාන මොහු අහිමරණිය කෙරෙමින් මේ විද ආ සැපලෙසට එදවසුන් දවස්හරණා ලෙසට මල් සුවද ආදිය නිසා මාගේ ස්වාමීහු එතර වියදී මමී පමාවීමී, එදතුරෙහි පර්වත දෙක අතුරෙන් හුනුමෙවනනම් නදී යෙහිදීවන කවතුරෙන් ගන්වැල්ලෙහි කැටි කොට කුඹු සුපිපී කිණිහිරි මල් ද සලල මල්ද පැහැරගෙණ යෙමින් ගඟ දෙතෙර ගලාගෙණ නික්මුනේය. එකෙණෙහි ඇසිල්ලකින් කින්නරාඛගනා තොම සබඳ ප්‍රගුස අපට අවුරුදු දාසෙක් පරමායුස ඇත්තේ ය. මේදැතුරෙහි කිසි අන්තරායකුත් නැත්තේය, කිසි රෝගයකුත් නැත්තේය. මේ අවුරුදු දාස මුලුල්ලෙහි දුකෙන් ඇති නමුත් යන්තමෙක් වන්නේය. බොහෝසේම සැප ඇත්තේය. එබැවින් රාගයෙහි ඇලුම්තබා වියන පමණක්විනා සිතකින් ඔවුනොවුන් කකෙරෙහි වෙන් වන්නේ නැත. එසේහෙයින් තිරිසනුන් කෙරෙන් අපසේම සැපවිදිනාසේ දන්නේ නැත. තමන්විදිනා සැප කියා රජ්ජුරුවන් කාමබන්ධනයෙන් උමතු කළාහ. එබස් අසා හල්ලාටික කනම් රජ තෙම මොහු තිරිසන්ව එකදවසක විශෝගයෙන් ම තැවී සත්තියයක් හවුරුදු හඩාවැලප ඇවිද්දේය. මම වනාහි තුන්සියයක් හවුරුදු කසිදේශයට නායකව රාජාශ්‍රී විදිමින් ඒ ඒ සැපත් හැරපියා නිස් ප්‍රයෝජනව වනයෙහි ඇවිදිමින් සිටියෙමී, මේ මාකරන්නේ කටයුක්තෙක් නොවෙයි කියා එයින් වැලක බරණැස්නුවරට අවුදින් පෙර පරිද්දෙන් රජඉසුරු විදිමින්

සිට රජපුරවන්වහන්සේ හිමවත් වෙනෙයි නුඹවහන්සේ දුටු ආශ්වර්ශ්‍ය අමුතු කීමෙක්දැයි විවාළ අමාත්‍යයන්ට මේ කින්නර යුගලයාගේ ස්වරූප ආදාන්තහෙයින් කියා එතැන්පටන් දන්පිත්කම් කෙරෙමින් රාජ්‍යශ්‍රී අනුභව කෙළේය මෙසේ පූර්වකථා දෘෂ්ටාන්තකොට දක්වා අනුශාසනාකරණ බුදුරජාණන් වහන්සේ කොසොල් රජපුරවන් වෙනා මේ තිරිසනුන්ගේ පවා ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ඇති රාගය අසා දැන සමග සතුටු කලහ නොකරව, යම්සේ කිදුරෝ තමන්ගේ අප්‍රමාදවීමෙන් සන්තෝෂයට පැමිනේද එපරිද්දෙන් තෙපි හැම නොතැවෙව, සොකයට නොපැමිණේවයි වදාළසේක.

මල්ලිකා දේවී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාව අසා හුනස්සෙන් නැගී දොහොත් මුදුනෙහි බැඳ දසබලධාරීවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ස්තුති කරන්නී බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අනේකප්‍රකාරයෙන් දෙසනලද අත්වැනි දේශනාව ප්‍රසන්නවූ සිතීන් අසම්භ, මේ මධුරවූ ධර්මදේශනාව ඇසීමෙන් සිත දුක නිවී ගියේය. කන්ලැබීමෙන් ඵල ලබනලද සත්වයන්ට මෙලොවින් සැප ඵලවන්නේය. බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ කාලයක් ජීවත්වූව මැනවැයි ස්තුති කළාය.

කොසොල් රජපුරවෝත් එතැන් පටන් මල්ලිකා දේවීන්ට සතුටු ව දවස් අඵවාහ, තිලෝගුරු සමාක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ගෙනහැර දක්වා වදාරා පූර්වාපරසන්දිගලපා මේ හල්ලාටික ජාතකය නිමවා වදාළ සේක

එසමයෙහි කිම් පුරුෂයා නම් දැන් මේ කොසොල් රජපුරවෝය, එකල්හි කින්නරාගනා නම් දැන් මේ මල්ලිකා දේවීය, එසමයෙහි හල්ලාටික රජපුරවෝ නම් බුදුවූ මම්ම වේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.